

Het Parool, dinsdag 3 mei 2011

Scholen, maak die loting overbodig

Er is de afgelopen weken in tal van Nederlandse steden debat geweest over vrije toegang tot het voortgezet onderwijs. Amsterdam spande de kroon met ruim 1800 lotende kinderen, van wie er uiteindelijk 449 werden uitgeloot. Het probleem groeit en vraagt om een structurele oplossing.

De druk op de capaciteit heeft te maken met verandering van de vraag en inflexibiliteit van het aanbod. Het aandeel leerlingen dat naar havo of vwo doorstroomt vanuit de basisschool, groeit. Ouders kiezen bewuster op kwaliteitsindicatoren van de inspectie. Er is een kleine geboortegolf, begonnen in 1997. En er is instroom van kinderen uit de regio rond Amsterdam.

De Wet op het voortgezet onderwijs geeft scholen sinds 2008 meer bevoegdheid bij het plannen van capaciteit. In Amsterdam gebeurt via de Osvo, een samenwerkingsverband van scholen. De capaciteitsplanning is vastgelegd in het Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen. Gek genoeg is daarin geen rekening gehouden met de verandering in de vraag. De meest gewilde scholen in Amsterdam-Centrum en Amsterdam-Zuid mogen niet groeien. Uitbreiding moet gebeuren in gebieden waar nu al een overcapaciteit is. Er wordt niet gesproken over instroom van buiten de stad, veranderende wensen van kinderen, demografische ontwikkelingen of de kwaliteitsslag in het basisonderwijs.

Zelfs al zouden ouders een nieuwe school willen stichten, dan ketst dit af op het systeem. Scholen die hun capaciteit toch uitbreiden, zoals het Cygnus Gymnasium in Amsterdam-Oost, krijgen een forse tik op de vingers van de Osvo.

De regels waarin de scholen zich gevangen weten, dienen niet het belang van kinderen. Als ouders willen we graag met gemeente, provincie en scholen kijken naar bijstelling van de capaciteitsafspraken in het Regionaal Plan Onderwijs. Alle partijen zijn hiervoor uitgenodigd en we hopen dat de in Osvo verenigde Amsterdamse schoolbesturen terugkomen op een eerdere weigering hieraan deel te nemen.

Maar er moet meer gebeuren. Er moet een marktmeester komen die vraag en aanbod bij inschrijvingen bij elkaar brengt nu de Osvo dat niet doet. Scholen moeten meer flexibiliteit in de capaciteit inbouwen. Scholen die nu geen aantrekkingskracht hebben, moeten bereid zijn zich te richten op aanbod waar wel vraag naar is: geen grote en brede scholengemeenschappen, maar een kleinschalig categoriaal havo, kleinschaligere vmbo-scholen en een nieuw gymnasium. En het moet gemakkelijker worden nieuwe scholen op te zetten. Ouderinitiatieven mogen niet gefrustreerd worden door een vetorecht van scholen die onvoldoende capaciteit bieden of onvoldoende presteren.

Krijn van Beek en Kees Jongsma,
bestuursleden van de Stichting Vrije Schoolkeuze Amsterdam